

הכנסת העשרים וארבע

יוזמת: חברת הכנסת גבי לסקי

פ/24/3665

הצעת חוק לתיקון פקודת המשטרה (תיעוד חזותי של השימוש במכתזית), התשפ"ב-2022

- הוספת סעיף 89א¹.
- בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹, אחרי סעיף 89 יבוא:
- "תיעוד חזותי (א) שימוש במכונת להתזת מים לפיזור הפגנות בהפעלת מכונת להתזת מים לפיזור הפגנות (בסעיף זה – מכת"זית) לשם פיזור הפגנה, יתועד בתיעוד חזותי, כך שתתאפשר צפייה, ברזולוציה הולמת, ברגע התזת הנוזל, באדם שהנוזל הותז לעברו וכן זיהוי סוג הנוזל שהותז.
- (ב) אדם הטוען כי נפגע או ניזוק מפעולת מכת"זית בהפגנה, ראוי לפנות למשטרה ולקבל ממנה את התיעוד החזותי.
- (ג) התיעוד החזותי יועבר לפונה כאמור בסעיף (ב) תתבצע בתוך שבוע מיום הפנייה.
- (ד) על אף האמור בסעיף (ג), ראתה המשטרה שהעברת התיעוד החזותי עלולה לפגוע בחקירה, בביטחון המדינה או בשלום הציבור, ראית המשטרה לפנות לבית המשפט לשם עיכוב העברת התיעוד עד להסרת המניעה.
- (ה) תיעוד חזותי כאמור בסעיף (א) יישמר במשך 3 שנים.
- (ו) בסעיף זה, "תיעוד חזותי" – תיעוד בהקלטת תמונה וקול, בשילוב".

¹ דיני מדינת ישראל [נוסח חדש] תשל"א מס' 17, עמ' 390

דברי הסבר

בשנים האחרונות משטרת ישראל משתמשת במכת"זית (מכונית להתזת מים לפיזור הפגנות), בתדירות גבוהה.

למרות שנהלי המשטרה מסדירים את הפעלת המכת"זית, באופן מידתי כדי לא לפגוע בחפים מפשע, מתלונות עולה שבמקרים רבים השוטרים לא פועלים בהתאם לנהלים ופוגעים פגיעה קשה ובלתי מידתית במפגינים ובעוברי אורח בלתי מעורבים שעברו לתומם ברחוב, ובמקרים רבים אף בקשישים וילדים – בניגוד לנוהל המשטרתית.

בנוסף, במקרים רבים המשטרה משתמשת בנוזל עם ריח רע, 'בואש', שמותו בניגוד להנחיות גם לעבר בתים וחצרות, כאשר הריח נותר באוויר במשך ימים רבים ופוגע באלפי תושבים חפים מפשע.

לאור האמור, מוצע לקבוע בחוק שבכל הפעלת מכת"זית, תופעל באופן אוטומטי מצלמת וידאו שתתעד את פעולת ההתזה. בתיעוד יצויין סוג הנוזל (מים, מים בצבע, בואש וכיו"ב) והתיעוד יישמר במשטרה במשך 3 שנים מיום האירוע.

אדם שטוען שהוא ניזוק מהפעלת המכת"זית, יוכל לדרוש מהמשטרה את צילום הווידאו, כך שבמקרה בו המשטרה לא פעלה כדיון, יהיה ניתן להגיש תלונה למח"ש וכן תביעת נזיקין לבית המשפט.

עוד מוצע לקבוע שתיעוד הווידאו יועבר למבקש בתוך שבוע, כאשר במקרים חריגים בהם יש חשש לפגיעה בחקירה, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה, תוכל המשטרה לבקש מבית המשפט לעכב את העברת התיעוד עד לאחר הסרת החשש.

הצעת חוק זהה הונחה בכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת אורי מקלב וקבוצת חברי הכנסת (פ/3041/24).

הצעת החוק זהה לפ/3041/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ו' באדר ב' התשפ"ב (09.03.2022)